

INTÉZMÉNYI AKKREDITÁCIÓS ELJÁRÁS JELENTÉSE
(Második akkreditációs értékelés)

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI KAR

2007/10/XI/4. sz. MAB határozat

2007. december 7.

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI KAR: A (akkreditált)

I. AZ AKKREDITÁCIÓS MINŐSÍTÉS INDOKLÁSA

Az Egészségtudományi Kar **kifutó**, hagyományos (főiskolai (F), egyetemi (E)) képzéseket (3 tudományágban, **II** szakon), ill. a lineáris képzési rendszer szerinti **alapszakokon** (BSc) folyó képzéseket (3 képzési ágban, **6** alapszakon), valamint **szakirányú továbbképzéseket** (2 tudományágban, **3** szakon), és **felsőfokú szakképzéseket** (2 tudományágban, **3** szakon) folytat.

Az Egészségtudományi Doktori Iskola a Karon egy éve létesült, azóta folytat doktori képzést is.

Az *egészségtudományi* tudományágban a **kifutó ápoló** (F, E), **dietetikus** (F), **gyógytornász** (F), **mentőtiszt** (F), **védőnő** (F,E), **egészségbiztosítási** (F), **orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitikus** (F) és a **diagnosztikai képkalkoló** (F) szakokon folyik képzés. Emellett a neveléstudományi tudományághoz is tartozó **egészségtan tanár** (F) szakon és a *szociológiai tudományok* tudományághoz tartozó **általános szociális munkás** (F) szakon folytat képzést a szakok kifutásáig.

Szakirányú továbbképzései az *egészségtudományokban* az **egészségfejlesztő mentálhigiénikus** és az **ifjúsági védőnő**, a *neveléstudományokban* a **gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó**.

Felsőfokú szakképzései az *egészségtudományokban* az **orvosdiagnosztikai laboratóriumi technológus** és a **szülésznő**, a *neveléstudományokban* a **csecsemő és kisgyermeknevelő-gondozó**.

A kétciklusú képzési rendszerben az *egészségtudományi* képzési ágban az **ápolás és betegellátás**, az **egészségügyi gondozás és prevenció**, az **orvosi laboratóriumi és képkalkoló diagnosztikai analitikus** alapszakokon, a *testkultúra* képzési ágban a **rekreáció-szervezés és egészségfejlesztés** alapszakon, valamint a *szociális* képzési ágban a **szociális munka** alapszakon indult meg a képzés.

A Kar, mint elsősorban egészségtudományi képzéseket folytató szervezeti egység képzési tevékenysége megfelel a MAB vonatkozó elvárásainak, a követelményrendszerben foglaltak szerinti minőség biztosított, a működés vizsgálata során a Látogató Bizottság nem talált alapvető hiányosságokat. Azaz a Kar rendelkezik – a folyamatos működéshez szükséges - tárgyi és pénzügyi eszközökkel, rendelkezésre állnak az intézményi dokumentumok. Rendelkezik a Kar állandó oktatói, kutatói karral. A vizsgált időszak végére elérték az Ftv.-ben erre vonatkozóan előírtakat, azaz az alaptevékenység ellátását végző oktatók és kutatók több mint 60%-ban közalkalmazotti jogviszony keretében foglalkoztatottak.

*Az akkreditációs minősítés (A, **akkreditálható**) a hagyományos (főiskolai, ill. egyetemi szintű) alapképzésekre vonatkozóan a **szakok kifutásáig** érvényes.*

*Az alapszakon (BSc) folyó képzésekre, szakirányú továbbképzésekre, ill. a felsőfokú szakképzésekre vonatkozóan az akkreditáció a soron következő – **8 év múlva, 2015-ben** esedékes – újabb akkreditációs vizsgálatig érvényes.*

II. MINŐSÉGÉRTÉKELÉS

Minőségpolitika, stratégia és minőségügyi eljárások

Az ETK küldetésnyilatkozatában foglaltaknak megfelelően, a PTE fejlesztési tervével összhangban alakítja a Kar a működéséhez szükséges egyes részterületekre (emberi erőforrás, szervezetfejlesztés, pénzügyi gazdálkodás, stb.) vonatkozó stratégiáját. Folyamatosan észlelik és értékelik a Kar szervezeti egységeinek működését, irányítási rendjét, a vezetés kapcsolatait, a dolgozók munkáját, melyet felhasználnak a további fejlesztéshez. A MAB szempontrendszere szerinti önértékelési beadvány elkészült. A látogatás tapasztalatai szerint talán egy kicsit túlértékeltek az egyes elemek. Nem szerencsés, hogy a beadvány tartalma a Kar munkatársai előtt nem ismert. Célszerű lenne az önértékelés teljes anyagát az intézetek fórumain is megismertetni a munkatársakkal, a kari helyzetből, megállapításokból következő szervezeti egységek feladatait meghatározni, és így biztosítani a munkatársak bevonását a közös kari célok megvalósításában.

Programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése

A vizsgált időszakban került sor a kreditrendszerű képzés teljeskörű bevezetésére, valamint az alapképzési szakok tanterveinek elkészítésére és a szakok indítására, Doktori Iskola létrehozására, felsőfokú szakképzések és felsőfokú szakirányú továbbképzések indítására. Ezek megfelelnek a jogszabályi előírásoknak. A hallgatói tudástartalom gyakorlati használhatóságára vonatkozó specifikus adatokkal nem rendelkeznek. A tantervek, tananyagtartalmak belső értékelése folyamatos, a tapasztalatoknak megfelelően rendszeres a szakmai elvárások beépítése.

Az alapképzéseket a felhasználói igények figyelembevételével, a hasonló képzési profilú hazai felsőoktatási intézmények karaival közös együttműködéssel alakították ki. A Kar erősíteni kívánja tevékenységét a mesterképzésekben, kihasználva a PTE más karaival történő együttműködési lehetőségeket is. Meg kívánják valósítani az idegen nyelven történő képzés feltételeit is.

A Kar oktatási munkájában jelentős szerepet kap a gyakorlati képzés. Különös gondot fordítanak a gyakorlati helyszínek és gyakorlatvezetők kiválasztására. A gyakorlatvezetőkkel szervezett rendszeres találkozókön értékelik a gyakorlatok hatékonyságát, a hallgatók ismereteit. E visszajelzéseket hangsúlyosan figyelembe veszik a képzés és tárgyai tartalmának fejlesztésekor.

A képzésben nagy súlyt helyeznek a szakdolgozatok tartami és módszertani fejlesztésére. Külön kurzus készíti fel a hallgatókat az egészségtudományi kutatások metodológiájára. A látogatás alkalmával megtekintett szakdolgozatok e törekvések pozitív hatását igazolták vissza.

A hallgatók értékelése

A felvett hallgatói létszámok a 2000. évig jelentős növekedést mutattak. Ezt követően a növekedés üteme lelassult, a költségtérítéses, levelező képzési területen nőtt. Az egyetemi képzésekben, a felsőfokú szakképzésekben, valamint a szakirányú továbbképzésekben egyes évfolyamok létszáma felveti a rentabilitás vizsgálatának kérdését. A hallgatói lemorzsolódás aránya elfogadható, különösen a kreditrendszerű képzés bevezetése óta. A hallgatói teljesítmények (vizsga, záróvizsga) megfelelőnek tűnnek. A nyelvi képzési lehetőségek nagyban hozzájárulnak az oklevelek kiadhatóságához.

Az oktatók minőségének biztosítása

Az egészségtudományok területén a minősítettek aránya ~30%-os, azonban rendkívül kedvezőtlen a korösszetétel (60 év felett). A társadalomtudományok, a sporttudományok, valamint a bölcsészettudományok területén aggályos a minősítettek aránya, ráadásul a nem minősítettek átlagéletkora sem ad okot a bizakodásra.

Feltétlenül figyelemre méltó a Kar azon törekvése, hogy az itt végzetteket támogatja, elsősorban a saját egyetemi/mesterképzésbe való bekapcsolódási lehetőséggel, valamint a speciálisan erre a tudományterületre doktori képzést biztosító Iskola létrehozásával. Kiemelkedőnek tekinthető a viszonylag fiatal kar kiterjedt nemzetközi kapcsolatrendszere, amely a kutatási együttműködés, az oktatói tapasztalatszerzés mellett a hallgatók külföldi részképzésére is lehetőséget nyújt.

További erőssége a képzésnek, hogy a gyakorlati oktatás területén egyrészt a hosszú és nagyfokú tapasztalattal rendelkező óraadókat, másrészt a Karon végzetteket alkalmazza.

A 2004/2005 tanévben kezdődött meg az oktatás hallgatói véleményezési rendszerének kialakítása. A 2006/07 tanév első félévében 28 tárgyra vonatkozó kísérleti vizsgálat alapján értékelték a rendszer alkalmazhatóságát. E tanév II. félévében indult meg a rendszer általános alkalmazása, 72 oktató munkáját értékelték. A rendszer további fejlesztése, és általánossá tétele indokolt.

Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások

Az egyre szűkülő források mellett is kiemelt figyelmet fordítanak a tanulási feltételek biztosításához (könyvtár, informatikai eszközök, demonstrációs termek, eszközök, laboratóriumi körülmények, stb.).

Az ETR a tanulmányi rendszer átláthatóságát biztosítja. A tantárgyi követelményeket a hallgatók az ETR rendszeren keresztül a félév elején megismerik.

A hallgatói szolgáltatások között kiemelkedő a vidéki képzési központok kollégiumi ellátottsága, szabadidő eltöltési lehetőségek biztosítása.

Példamutató az együttműködés a Szolgáltató és Tanácsadó Központok létrehozásában és működtetésében a Kar mindenkorai vezetése és a HÖK között. Az SZTK-n keresztül a hallgatók minden olyan igénye kielégítésre kerül, melyek a hallgatói lét folytatásához szükségesek.

Belső információs rendszer

A vizsgált időszakban jelentősen növekedett – elsősorban az ETR, valamint a Kari honlap fejlesztésével – az információkhoz való hozzáférés lehetősége. A vidéki képzési központokban dolgozó vezető oktatók véleménye szerint érzékelhetően javult a vezetői szintű információk eljutása az egyes szervezeti egységekhez.

A munkatársi elégedettséget az egyetem marketing osztálya által végzett átfogó vizsgálat eredményei alapján értékelték. Szükséges lenne a kari adatok külön, átfogó elemzésére, és a szükséges intézkedések megfogalmazására is. A munkatársi elégedettség vizsgálat alapján az ETK-n 3,13 (5-ös skálán) az információ eljutása. A „felfelé történő áramlásról” nincs tényszerű adat, a vezetők elérhetősége (a vizsgálat alapján) 3,74 (5-ös skálán).

Nyilvánosság

A kari honlapon keresztül igyekeznek minden olyan adatot, rendszert működtetni, mely akár belső, akár külső személyek számára „vonzóvá” teszi a Kart. (Külön részben a felvételizőknek, öregdiákoknak.) Számos papír alapú, szép kivitelű kiadványt jelentettek meg. (Tájékoztató kiadványok, Kari évkönyvek, a Kart és a képzési központokat bemutató kiadványok, stb.)

III. MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI RENDSZER ÉRTÉKELÉSE

A PTE ETK 2004 novemberétől ISO 9001:2000 szabvány előírásainak megfelelő minőségmenedzsment rendszert működtet, amelyet a CERTOP 2005. májusában tanúsított. A minőségmenedzsment rendszer működése beépül a Kar vezetési rendszerébe. A rendszer működésének formális elemei jól követhetők: megfogalmazott a minőségpolitika, a minőség célok, és elvégzik évente a rendszer működési tapasztalatai alapján a vezetői felülvizsgálatot. A minőségbiztosítási rendszer működését a Karon minőségbiztosítási vezető és belső auditorok támogatják

A képzés minősége szempontjából jelentős lehet a több helyszínen folytatott képzés (négy képzési központ) minőségbiztosítása. Ebben a Kar közös szervezeti egység vezetőinek van jelentős felelőssége az ellenőrző, helyszíni segítő támogató tevékenységével. A képzési helyszíneken képzett belső auditorok támogatják a minőségpolitika és a minőségcélok egységes megvalósítását.

Az elmúlt években a minőségmenedzsment rendszer elsősorban az oktatás területén eredményezett változtatásokat. Egyes területeken már megjelenik a PDCA elv alkalmazása a folyamatok fejlesztésében. A kar vezetési szintje mellett a rendszer működését az intézetek napi vezetési folyamataiban is szükséges erősíteni.

a) Tudományágankénti potenciálok

– Tudományos minősítettség

Az egészségtudományok területén oktató 110 fő közül 35 fő minősített (közülük 1 fő akadémikus, 3 fő DSC, 12 fő habilitációval is rendelkezik). A tudatos és folyamatos humán erőforrás fejlesztés következményeként a vizsgált időszakban többszörösére emelkedett a PhD hallgatói jogviszonnyal rendelkező oktatók száma. E területen az átlagéletkor 40 év az oktatók körében. Ez, valamint az oktatók elkötelezettségének számos megnyilvánulása reményt ad arra, hogy néhány éven belül számottevően nőni fog a minősítettek aránya.

A társadalomtudományok, a sporttudományok, valamint a bölcsészettudományok területén együttesen és egyenként is aggasztóan alacsony a minősítettek aránya (~ 6%). Mindehhez társul, hogy az átlagéletkor alakulása – különösen a *sporttudományok* területén – sem ad okot különösebb bizakodásra.

– Oktatók, tudományos munkatársak oktatásban betöltött szerepe

A humán erőforrás kihasználtság a Karon a vizsgált időszakban optimálisan alakult. Egyrészt a kötelező óraterhelés tekintetében történt jelentős előrelépés, melynek során az oktatási tevékenység több mint 70%-át a saját közalkalmazottakkal látják el. Másrészt világos és jól átgondolt koncepció mentén elérték, hogy a szakfelelősök kizárólag minősítettek, a szakirányfelelősök zömmel azok. Kiemelkedő eredmény, hogy az ápolástudomány területén – ami hazánkban rendkívül fiatal tudománynak minősül – két egészségtudományi PhD-s vezető oktatójuk van. Jelentős szerepet töltenek be az oktatók az oktatásszervezési feladatok ellátásában is, melynek eredményeként az óraadók a nagy tapasztalatú, gyakorlati képzésben jártas személyek közül kerülnek ki.

– **Tudományos eredmények, K+F eredmények**

A vizsgált időszakban a Kar oktatói minden tudományterületen számos hazai és nemzetközi publikációt jelentettek meg. Ezek jelentős részét nem lektorált, hazai folyóiratban, vagy pedig impakt faktor nélküli külföldi folyóiratban publikálták. Imponálón magas számban vettek részt, illetve vezettek hazai és nemzetközi pályázaton. Ugyancsak kiemelkedően magas a nemzetközi és hazai konferenciák szervezésében való részvétel, különösen az egészségtudomány területén.

További jelentős előrelépést biztosít a Kar Doktori Iskolája, melyben saját 29 kari oktató kezdte meg tanulmányait.

Egészségtudományi Doktori Iskola

2006-ban kezdte a tevékenységét.

Erősség: Célkitűzése, szabályzata megfelel a korszerű egészségtudományban elmélyülésre vágyók, ezáltal az oktatói, kutatói utánpótlás nevelés igényeinek. A személyi háttér (vezető, témavezetők) igen jó, a Doktori Iskola (DI) vezetője Bódis József egyetemi tanár, az MTA doktora, kiváló teljesítményű kutató, jelenleg mb. dékán, a témavezetők többsége egyetemi tanár, közülük egy az MTA tagja, és legtöbbjük az MTA doktora cím birtokosa. A Doktori Iskola oktatóinak kiválasztása (hasonlóan az ETK vezetőinek - dékán, dékán helyettesek- szerencsés kiválasztásához) tükrözi az ETK valamint a PTE OEC gondos személyi politikáját, a minőségre való törekvést. A PhD hallgatókkal folytatott beszélgetés alapján a hallgatók szakmai munkájának irányítása megfelelő. A Doktori Iskola szabályzata, felvételi rendszere kifogástalan.

Jó (bár nem elég konkrét) kutatási téma-területek és releváns kurzusok sokaságát kínálják. A kurzusok hatékonyságát a hallgatók írásban véleményezik. Ezeket a kérdőíveket áttanulmányozva a feed back rendszer példaértékűnek mondható.

A doktori iskolában a „fiatalság” ellenére már volt három eredményes védés, és folyamatban van két további doktori eljárás (nyilván a DI megalakulása előtti idő során végzett tudományos munka alapján). Jelenleg 57 levelezős PhD hallgató képzése folyik a doktori iskolában, közülük 29 fő a PTE Egészségtudományi Karának oktatója. Ez imponálón nagy szám.

Gyengeség: Nincs nappali tagozatos hallgatójuk.

A doktori iskola egyes programjain belül egy témavezető több esetben túl sok kutatási témát hirdet meg (a legkirívóbb eset: 15 téma meghirdetése ugyanazzal a témavezetővel). A kutatási témák egy része nem eléggé konkrét, tankönyv illetve kézikönyv cím szinten megfogalmazottak, azaz túl általánosak. Ez különösen szembetűnő az *Onkológia - egészségtudomány* programban. Ez a két tényező kétséges teszi az egyes alprogramok (témák) eredményes teljesítését, illetve kimunkálását.

Javaslat: Mindenképpen törekedni kell nappali tagozatos hallgatók beiskolázására, A doktori iskolák akkor folytathatnak igazi elit képzést, ha a doktoranduszok és a tutorok napi kapcsolatban állnak. Különösen áll ez a természettudományokra (pld. az egészségtudományra). A PTE -nek, ezen belül az OEC-nak segítenie kell ezt a fiatal doktori iskolát abban, hogy mihamarabb beiskolázhassanak nappali tagozatos PhD hallgatókat is.

Mindenképpen kívánatos a kutatási témák témavezetők közötti arányosabb elosztása, racionalizálása. Ugyancsak problematikusnak látszik a meghirdetett kutatási témák egy részének diffúz, túl általános megfogalmazása. Ezen könnyen lehet segíteni a Doktori Iskola vezetőjének és a témavezetők közötti konzultációval.

Az áttanulmányozott dokumentumok és a személyes konzultációk alapján összességében elmondható, hogy ez a fiatal doktori iskola a legtöbb lényeges szempont alapján (az oktatók minősége, a máris nagy számú levelező hallgató képzésének beindítása, az eddigi sikeres doktori eljárások, a kurzusok száma és szakmai relevanciája, a hallgatói feed back működtetése, a szabályzatok megfelelősége) akkreditálható. Javasolom azonban a nappali képzés mielőbbi bevezetését, egyes kutatási témák konkretizálását, és a kutatási téma/témavezető arány változtatását különösen az Onkológia-egészségtudomány programban.

– **Hazai és nemzetközi elismertség, K+F eredmények hasznosulása**

A kutatóműhelyek létrehozása hazai szinten gyermekcipőben jár, nemzetközi viszonylatban a feltételrendszer még nem kiérlelt

Hazai szinten említésre méltó a Dietetikai Intézet tevékenysége, a Kar tagsága egészségipari klaszterben, valamint az elnyert pályázat a wellness- és egészségturizmus területén.

A kutatásfejlesztési eredmények a tantárgyak folyamatos tartalmi megújulásában, valamint a szakirányú képzések speciális programjaiban hasznosulnak.

b) Infrastrukturális ellátottság

– Oktatás számára

A vidéki képzési központok oktatási termekkel, laborokkal, gyakorló termekkel való ellátottsága ideális. A továbbiakban, még inkább koncentrálhatók lesznek a tárgyi feltételek azzal, hogy az egyes alapszakokat egy, legfeljebb két képzési központhoz rendelik. A vidéki képzési központok esetén hosszabb távú célkitűzés az épületek profiljának „tisztítása”, azaz kizárólag oktatási, vagy kollégiumi feladatok ellátása a jelenlegi kettős funkció helyett.

A Pécsi Képzési Központ épület adottságai rendkívüli mértékben nehezítik az oktatásszervezést, a hallgatók és oktatók idejének optimális kihasználását, valamint a közösen oktatható tárgyak együttműködésének lehetőségét. Bár a Kar – szinte erején felül is – mindent megtett a helyzet javítására, ennek megoldása csupán egyetemi akarattal és segítséggel érhető el. A laborok, tankonyhák, gyakorló termek felszereltségén látszik, hogy mindig elsőrangú szempont volt a legkorszerűbb eszközök beszerzése. Ennek érdekében nemcsak a saját bevételek ide csoportosítása, de jelentős számú pályázat, sőt sok esetben személyes kapcsolatból adódó adományozás is felhasználásra került.

A régió klinikái, oktató kórházai, szociális intézményei a területi gyakorlatok infrastrukturális igényeit biztosítják.

– Kutatás számára

Azon kutatások számára, melyek folytathatók „laboratóriumi” környezetben, kielégítő az infrastruktúra. A Kar számos kutatása olyan egyetemi karral, vagy olyan gyakorló hellyel valósul meg, melyek helyettesítik a Kar számára jelentős kiadással – és nem feltétlenül megtérülő haszonnal - járó beruházásokat.

c) Szolgáltatásokról

– A hallgatói munkát segítő szolgáltatások

A Kar valamennyi képzési központjában önálló **könyvtár** működik. Az egyes könyvtárak dokumentumállománya – a minden szak számára szükséges állományon túl – tartalmazza az adott képzési központban folyó speciális szakok igényeit lefedő kínálatot. Ezen kívül igényesen és jól szervezeten elégítik ki a Pécsi Tudományegyetem Könyvtári Hálózatán keresztül bármely tudományterületről a szükséges irodalmat mind a hagyományos, mind az információs és kommunikációs technológia eszközeivel.

A Kar a kötelező nyelvi oktatáson túl is kiemelt figyelmet fordít a hallgatók széles tömegei számára az **idegen nyelvi képzésre**. Nappali munkarendben 4 féléven át, levelező munkarendben 6 féléven át vehetők fel nyelvi kurzusok. Külön dékáni utasításban szabályozott a második nyelv felvételének lehetősége. Az oktatáshoz szükséges nyelvi segédanyagokat és jegyzeteket a Kar nyelvtanárai dolgozták ki, és elektronikusan is hozzáférhető a hallgatók számára. Lehetőség van egészségügyi szaknyelvi kurzusok és vizsgák abszolválására.

- A tehetséggondozás (TDK, doktori képzés) szakmai és infrastrukturális háttere

A demonstrátori rendszer, a TDK munka feltételei úgy szakmailag, mint infrastrukturálisan az alapszakok vonatkozásában minden képzési központban biztosított. Az egyetemi (ill. a leendő mesterképzés), valamint a doktori képzés feltételei a Pécsi Képzési Központban állnak rendelkezésre.

A fentiek alapján a Kar a felsőfokú szakképzésre, főiskolai képzésre/alapképzésre, egyetemi képzésre/mesterképzésre, szakirányú továbbképzésre, doktori képzésre alkalmas. Az egyes képzési központok adottságainak figyelembe vételével szükséges koncentrálni az egyes tudományágak, illetve képzési ágakon folytatott képzéseket. A szervezeti átalakítás ennek megfelelően megkezdődött 4 önálló intézet és 5 önálló tanszék kialakításával. Az egyes alapszakokon tanulmányokat folytató hallgatók koncentrációja a legjobb szakmai és infrastrukturális háttérrel rendelkező képzési központokba folyamatban van.

IV. TUDOMÁNYÁGANKÉNTI

KÉPZÉSI ÁGANKÉNTI ÖSSZEGZŐ ÉRTÉKELÉS

Tudományág: **EGÉSZSÉGTUDOMÁNYOK**

Képzési ág: **EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI**

Az **egészségtudományok tudományág** területén a Kar megalakulása óta folyik *dietetikus-, gyógytornász-, és védőnőképzés*. Az *ápolók* nappali és levelező formában történő oktatása is második évtizede folyik. Az egészségbiztosítási szakember nappali és levelező képzés, valamint az orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitikus és a diagnosztikai képzőképző nappali és levelező képzésük is jelentős múltra tekint vissza. Néhány éve indult a *mentőtiszt* képzés nappalin és levelezőn. Mindezen képzések **főiskolai képzési formában** folynak.

Néhány éve indult az *ápoló* és *védőnőképzés egyetemi szinten* nappali és levelező formában.

A lineáris képzési koncepció bevezetése azzal a változással járt, hogy az **egészségtudományi képzési ágon belül** az *ápolás betegellátás* alapszak négy szakiránnyal (ápoló, dietetikus, gyógytornász, mentőtiszt), az *egészségügyi gondozás és prevenció* alapszak két szakiránnyal (védőnő, népegészségügyi ellenőr), az *orvosi laboratóriumi és képzőképző diagnosztikai analitikus* két szakiránnyal, az *egészségügyi szervező* egy szakiránnyal került indításra 2006. őszén.

Felsőfokú szakképzések is folynak az egészségügy területén: *szülésznő* nappalin és levelezőn, valamint *orvosdiagnosztikai laboratóriumi technológus* nappalin és levelezőn.

Szakirányú továbbképzésként *egészségfejlesztő mentálhigiénikus* levelező képzést kínálnak.

A Kar specialitása - **négy képzési központban** folynak a képzések – nemcsak oktatásszervezési szempontból kíván jelentős erőfeszítéseket, de a minőségbiztosítás aspektusából is felvet néhány megoldandó kérdést. A Látogató bizottság kiemelt figyelmet fordított az alapszakok indítási kérelmére hozott MAB határozatokban megfogalmazott aggályok vizsgálatára.

- Az **ápolás és betegellátás alapszak ápoló szakirányát** mind a négy képzési központban támogatta a határozat. A **dietetikus szakirányon** Pécsen azzal a megjegyzéssel, hogy „*a szakirányon a klinikai tárgyak oktatását orvos szakképzettséggel bíró oktató kell végezze.*” A **gyógytornász szakirányon** Pécsen és Zalaegerszegen támogatta a határozat. A **mentőtiszt szakirányon** Pécsen támogatta, Szombathelyen az alábbi megjegyzést tette a határozat: „*A nem Pécsen hanem – székhelyen kívül (?)-, Szombathelyen folyó levelező képzés feltételeinek bemutatása sem a 2004/2005-ben indult mentőtiszt eredeti kérelmében, sem a jelenlegiben - mindenre kiterjedően nem található, így a MAB által nem (volt) megítélhető.*” (MAB 2005/7/IX/2/44. sz. határozat)
- Az **egészségügyi gondozás és prevenció alapszak** mindkét szakirányát (**védőnő, közegészségügyi felügyelő**) támogatta a határozat Pécsen, Kaposváron és Szombathelyen. (MAB 2005/I/IX/1. sz. határozat)
- Az **egészségügyi szervező** alapszak indítását Pécsen és Zalaegerszegen is támogatja, azzal a megjegyzéssel, hogy „*a követelményeknek való formális megfelelés a tantárgyfelelősök tekintetében nem teljes.*” (MAB 2004/8/VIII./80. sz. határozat)
- Az **orvosi laboratóriumi és képzőképző diagnosztikus alapszak** mindkét szakirányán kifogásolják, hogy „*a kémiai tárgyak nem a kötelező tárgyak között kapnak helyet.*” Ezen túl Pécsen a teljes képzési ciklusra rendelkezésre áll a kutatási háttér és az infrastruktúra, „*Kaposváron csak a képzés első két évében.*” (MAB 2005/I/IX/2. sz. határozat)

A képzések tartalma

Ezek a (főiskolai) képzések is a vizsgált időszakban „*átestek*” azokon a változtatásokon – mind formailag, mind tartalmilag – melyeket a jogszabályi környezet változásai előírtak. Azaz a főiskolai képzések kredit-alapúvá „*konvertálódtak*”, amely nemcsak formai változást eredményezett, hanem minden területen tantervfelújítással és a tananyagtartalmak korszerűsítésével is együtt járt. Ennek során az egyes képzési központokban folyó azonos képzések azonos tartalmúvá váltak, mely időszaki és szükség szerű előrelépés volt.

Az alapszakok tantervi tartalma azonos minden képzési központban és képzési formában.

Általában elmondható a képzési központok tevékenységéről, hogy állandóan monitorozott kurrikulumokkal, a „*hallgató álljon a középpontban*” szemlélettel, a színvonalas oktatási

segédanyagokkal a hallgatói feed back működtetésével végzik az oktatási tevékenységüket.

A MAB határozatokban foglalt aggályokkal kapcsolatban:

- A *dietetikus* szakirányon semmi nem indokolja az orvos végzettségű általi oktatást, hiszen a tantervben a klinikumhoz kapcsolódó dietetikai tanácsadásról van szó pl. mesterséges táplálás.
- A *mentőtiszt* szakirányon **Szombathelyen** folyó levelező képzésben az egészségügyi alapozáshoz a személyi és tárgyi feltételek megfelelőek, a szükséges infrastruktúra adott. A szakirányon szükséges speciális szakismeretek oktatását a *Sürgősségi tanszék* saját oktatói látják el.
- Nem volt teljesen világos az *orvosi laboratóriumi és képkalkító diagnosztikai analitikus* BSc program harmadik szakirányának (*orvosi kutatólaboratóriumi analitikus*) működése. Ezen a szakirányon képzés Pécsen folyik, de igen kevés adat állt rendelkezésre róla.

Oktatói háttér

Amennyiben összességében nézzük az *egészségtudomány* képzési ághoz tartozó oktatói összetételt, megfelel a minimum előírásoknak pillanatnyilag is, valamint látszik az előrelépés/fejlődés tendenciája.

Részleteiben azonban árnyaltabb a kép.

- Feltétlenül igaz, hogy az **ideális oktatói háttér** (az alapszakok, illetve szakirányok többsége esetén) a **Pécsi Képzési Központban** áll rendelkezésre.
- Ugyanazon alapszakok és szakirányok több képzési központban indítása szétforgácsolja a rendelkezésre álló humán erőforrást. Ugyanakkor a nagy földrajzi távolság miatt utazással sem oldható meg, hogy a minősített tantárgyfelelős „teljes emberként” vegyen részt a tényleges oktatásban.
- Az *egészségügyi szervező* alapszak esetén a Zalaegerszegi Képzési Központban a gyakorlati szakemberek tapasztalata fontos és megfelelő, azonban a teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatói állomány – elsősorban minősítettség tekintetében – fejlesztésre szorul.
- A *diagnosztikai* szakirányok esetén: a Diagnosztikai képkalkító tanszék személyi állománya nagyon alacsony létszámú (jelenleg **2 fő**). Ha a BSc program „felfut” (jelenleg az első évében van), ez az oktató gárda nem lesz elegendő a *képkalkító diagnosztikai analitika* szakirány tárgyainak oktatására.

Kutatások

Az *egészségtudományok* területén nívós diploma-dolgozatokat, valamint TDK pályamunkákat vezetnek az oktatók.

Pécssett jelentős az együttműködés az ÁOK-val a kutatások területén, Kaposváron a Kaposvári Egyetemmel a kutatást előmozdító együttműködésnek lehettünk tanúi.

A vidéki képzési központokban jelentős számban folynak olyan kutatások, melyeket a képzésben résztvevő intézményekkel és gyakorló területekkel közösen folytatnak. Ezek közvetlen hasznosulása a tananyagtartalmak fejlesztésében, valamint „a napi gyakorlati munkára való visszahatásban” jelentős. Ugyancsak beszámoltak az egyes képzési központok – elsősorban a szakirányaikhoz kapcsolódó – külföldi partnerintézményekkel folyó kutatási tevékenységről.

Infrastruktúra

A vidéki Képzési Központok ideális egységbe foglalják a képzési infrastruktúrát (a jól felszerelt oktatási termeket, gyakorló/demonstrációs termeket, a laboratóriumokat), a kollégiumot, a könyvtárat, az étkezdét, tehát mindent, ami a képzéshez és a jó hallgatói komfort érzéshez szükséges. Az „anyaintézménynek” (PTE) több lehetőséget kellene biztosítani az egyébként nagyon jól működtetett könyvtárak fejlesztésére.

Pécssett az infrastrukturális gondok miatt nem oldható meg, ami ideális lenne, hogy az egyes alapszakok első egy - másfél évében a hallgatókat – főként az elméleti alapozásban - együtt oktassák.

Az Orvosdiagnosztikai Laboratóriumi Analitikai tanszék kutatást és oktatást szolgáló műszerállománya fejlesztésre szorul.

Az *egészségtudományok* területén a külső/területi gyakorlatok aránya kiemelkedően magas. A több éve ápoltság személyes kapcsolatok, együttműködések – bár eddig is nagy erőfeszítések árán – biztosítani tudták e gyakorlatok megszervezését. Az egészségügyi intézményrendszer napi gondjai miatt - rövid távon is - prognosztizálható, hogy a külső gyakorlatok finanszírozása olyan arányúvá válik, amit a jelenlegi képzési normatíva nem képes fedezni.

Ezért elengedhetetlen olyan kormányzati intézkedés, mely a többi gyakorlatigényes képzéshez hasonlóan (orvos-, tanár- agrárképzés) – a néhány évvel ezelőtti praxisnak is megfelelően – többlet finanszírozást biztosít.

Szakirányú továbbképzés:

Egészségfejlesztő mentálhigiénikus (Pécs)

A képzés tartalma

A 2 éves levelező tagozatos *egészségfejlesztő mentálhigiénés* szakirányú továbbképzés Pécsen elsőként a Pollack Mihály Műszaki Főiskola Pedagógiai Tanszékének szervezésében kezdődött el 1996-ban, majd 2000-től a PTE – az akkor még - Egészségügyi Főiskolai Karon folytatódott, és folytatódik jelenleg is. A posztgraduális képzés tartalmi kidolgozásában a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Kar végzett vállalt jelentős szerepet, és kezdetekben a képzés az általa kidolgozott modell alapján, egy országos hálózat keretében indult meg.

Az időközben önállósodott képzés a jelenleg érvényben lévő curriculumot a hallgatóktól, oktatóktól szerzett folyamatos visszajelzések, valamint nemzetközi tapasztalatok alapján fejlesztette ki.

A képzés egyik erőssége olyan korszerű tanítási-tanulási módszerek alkalmazása, amelyek eredményeként a képzésben résztvevők megszerzett interdiszciplináris tudásukat multiplikátorként képesek komplex módon alkalmazni.

Oktatói háttér

A szakirányú továbbképzés felelőse főiskolai tanár, PhD fokozattal rendelkező, teljes munkaidőben foglalkoztatott oktató. A fő tantárgycsoportok felelősei és a szakirányon oktatók minősítése és relevanciája megfelelő mértékű. A teljes munkaidős oktatók mellett a gyakorlati képzés lebonyolításába bekapcsolódó oktatók a terepgyakorlatok magas színvonalának biztosításával jelentős értéket képviselnek.

Kutatások

A képzés vezető oktatói széleskörű pályázati tevékenységgel, aktív tudományos közéleti tevékenységgel rendelkeznek. A képzésben résztvevő oktatók többsége több éve saját kutatási tevékenységet végez, melyek közül több kutatásban a hallgatók is aktívan részt vesznek. Az oktatók publikációs tevékenysége az elvárásoknak megfelelő. A hallgatók szakdolgozati munkái egyre javuló tendenciát mutatnak.

Infrastruktúra

A képzési célok megvalósítását biztosító infrastrukturális feltételek közül az oktatótermek és szemináriumi termek biztosítottak, azok technikai felszereltsége megfelelő. A terepgyakorlatok helyszíneinek jól átgondolt kiválasztási szempontjai hozzájárulnak a gyakorlati képzés magas színvonalának biztosításához. A hallgatók egyéni munkáját a folyamatosan fejlődő könyvtári háttér is biztosítja.

A dokumentumok áttanulmányozása, a vezetőkkel, oktatókkal, hallgatókkal való konzultáció alapján egyértelműen az a vélemény alakult ki, hogy az egészségtudományi képzési ágban a Kar szakmai munkáját a magas színvonal, és tudatos fejlesztő tevékenység jellemzi.

Eldöntendő kérdés, hogy feltétlenül ezt a szervezeti rendet kell-e alkalmazni. (Képzési Központ, Intézet, Tanszék). Ezt a struktúrát feltehetően a képzőhelyek túl nagy száma (Pécs, Kaposvár, Zalaegerszeg, Szombathely) szükségyszerűen „hívta életre”. Érdemes lenne újragondolni a képzőhelyek számát, és az egyes képzőhelyek tevékenységének átfedéseit.

Tudományág: **EGÉSZSÉGTUDOMÁNYOK, NEVELÉSTUDOMÁNYOK**

Képzési ág: **EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI, TESTKULTÚRA**

Egészségtanár (Pécs)

A **főiskolai szintű** egészségтанár szak nappali és levelező tagozaton történő indítására az intézmény 2002-ben kapta meg az engedélyt. A tanterveket a gyorsan változó szabályozási körülmények miatt menet közben többször is át kellett dolgozni: nappali és levelező tagozaton egyszakos négyévesről, nappali tagozaton először kétszakos négyévesre, majd mindkét tagozaton egyszakos háromévesre, végül a 2003/2004-es tanévtől kezdődően a nappali tagozaton az *egészségtanár* szakot az egyetemi végzettséget nyújtó *biológia tanár* szakkal együtt végzik a hallgatók, amely a TTK és a Kar szoros együttműködésével valósul meg. Természetesen a két, vegyes szintű képzéshez újabb tanterv készült, amelynek figyelembe kellett vennie nemcsak tartalmában, hanem időrendiségében is a biológia szak nyújtotta tantárgyakat és a TTK-n folyó képzési struktúrát.

A 2005/2006-os tanévben a Kar csak levelező tagozaton indított egyszakos *egészségtanár* képzést.

A kimenő képzés helyét úgymond utódszakként a sporttudományi terület testkultúra képzési ágának *rekreáció-, életmód- és egészségfejlesztés* elnevezésű alapszakja vette át.

Szakirányú továbbképzés

Gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó (Szombathely)

A képzés tartalma

A szakirányú továbbképzés a Kar Szombathelyi Képzési Központjának Szociális Munkás Képző Intézete koordinálásában kerül megvalósításra. A képzés tartalmát (modultartalmakat) tekintve az adott intézet gesztorsága indokolt. A szakirányú továbbképzési szak tanterve mind az oktatott ismeretkörök összetételében, mind az elméleti és a gyakorlati órák arányaiban a képesítési követelményeknek megfelelnek. A szükséges további változtatások követése az elméleti és a gyakorlati szakemberek képzésfejlesztésben való aktív részvételével garantált.

Oktatói háttér

A képzés oktatóinak szakmai jellemzői mutatják, hogy sikerült a megfelelő szakembereket megnyerniük a képzés jó színvonalának biztosításához. A többéves felsőoktatási tapasztalattal rendelkező, magas szintű elméleti tudással rendelkező szakemberek mellett jelentős szerepet kaptak a közvetlen gyakorlati tapasztalattal, módszertani jártassággal rendelkező meghívott előadók és a terepgyakorlatokat vezető gyakorló szakemberek.

Kutatások

A szak tudományos tevékenysége elsősorban a képzés koordinálásáért felelős intézet PhD fokozattal rendelkező oktatóinak a kutatásaihoz kapcsolódik.

Infrastruktúra

A szak képzési tevékenysége során infrastruktúra tekintetében jól ellátott.

Felsőfokú szakképzés

Csecsemő és kisgyermeknevelő-gondozó (Szombathely)

A képzés tartalma

A képzés erőssége a gyakorlatorientált szemlélet, amit a szakmai munkában résztvevő gyakorlóléhelyek is megfelelően támogatnak.

Oktatói háttér

A tantárgyfelelősök nagyrészt vezető oktatók, az általuk gondozott tudományterület megfelel a felsőfokú szakképzés szakmaiságának.

Kutatások

A képzésben résztvevők szakdolgozati munkái jól kapcsolódnak a szakma elméleti és gyakorlati területeihez, elmélyítve ezzel bizonyos területeken a hallgatók tudását.

Infrastruktúra

A szak képzési tevékenységéhez ideális feltételeket biztosít a Szombathelyi Képzési Központ.

Tudományág: **SZOCIOLÓGIAI TUDOMÁNYOK**

Képzési ág: **SZOCIÁLIS**

Az *általános szociális munkás* képzés (főiskolai szintű 8 szemeszteres) az PTE-EFK-n a Szombathelyi Képzési Központban folyik nappali és levelező formában. A vizsgált időszakban került sor a főiskolai képzésben a kreditrendszerre történő áttérésre, majd a Bologna rendszerű *szociális munka* alapszak KKK-jának kidolgozására (más karokkal együttműködve), az új tanterv elkészítésére és az első évfolyamon a képzés megindítására.

A képzések tartalma

A fentieknek megfelelően az **általános szociális munkás** képzés tartalmi változtatására került sor a 2003/2004-es tanévtől: 240 kredites képzési követelmény összeállításával; a tantárgyak alapozó, elmélyítő és integráló ismeretekre történő bontásával; a kötelező, kötelezően választható és szabadon választható tantárgyak rendszerének kialakításával. Ennek következményeként tantárgyösszevonásokra, tantárgyi tartalmak módosítására, óraszámok, illetve azok arányainak megváltozására került sor: összóraszám 360 órával megnőtt; gyakorlati óraszám kismértékben csökkent; pszichológia, társadalompolitika, szociálpolitika tantárgycsoport órászáma nőtt.

A **szociális munka alapszak** szakindítási kérelmét a PTE három kara (BTK, IGYFK, ETK) együtt dolgozta ki. Az alapszakon 180+30=210 kredit megszerzése a záróvizsgára bocsátás feltétel. A tanterv átdolgozása/létrehozás során, az addig speciálisnak számító ismeretek komplex modulokba épültek be. Bővült a hallgatók választási lehetősége a szabadon választható kurzusok körében. Az összóraszám az oktatási idővel arányosan csökkent (7 szemeszter). A szociális munka gyakorlat összórászáma csökkent, azonban összevont féléves nagygyakorlat került bevezetésre a 7. szemeszterben.

Oktatói háttér

A MAB 2005/6/X/2/25. sz. határozatában aggályokat fogalmazott meg a Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Karának Szombathelyre „kihelyezett” *szociális munka* alapszakot illetően. A következőket olvashatjuk: „...az ETK Szombathelyen folytatandó képzésében a képzést végző Intézet oktatói között egyetlen minősített oktató sincs, a tervezett hallgatói felvétel 60 + 75 fő.” Ami a minősítettséget illeti, kétségtelen az elmaradás, noha történtek elmozdulások, egy személy közben PhD fokozatot szerzett, s ami még fontosabb a főállású dolgozók közül hárman PhD hallgatók, ami mindenképpen biztató, pozitív változás. Figyelemre méltó ellentmondás, hogy az alapszak akkreditációs beadványában szereplő ígérvények és a tényleges helyzet között kétségtelenül diszkrépancia van, hisz a közös (PTE BTK, a PTE ETK és az IGYFK szerződésben rögzített) szakindítási kérelem ellentmondásos. Ha a beadványt nézzük, egyértelműen, magas szinten teljesülnek a MAB elvárásai, a szakfelelős, a tantárgyfelelősök valamennyien tudományos fokozattal rendelkeznek, de a valóságban a helyzet más, annak ellenére, hogy a személyi kapcsolatok egyébként jók. A kapcsolat inkább adminisztratív jellegű. Ez tapasztalataink szerint nem csupán pécsi sajátosság, az egyetemi karok sovinizmusából, a karok közötti együttműködés és a személyi érdekeltiségi viszonyok kidolgozatlanságából fakad. A teljes munkaidőben oktatók közül az elmúlt évtizedben szinte valamennyien megszerezték a szakmai végzettséget, akár második diplomaként. Kétségtelen tény viszont, hogy ez az idősebb generáció már nem képes tudományos fokozatot szerezni, és keveset publikálnak. A többségnél a minősítés megszerzésének legnagyobb akadálya a nyelvvizsgák hiánya. A főfoglalkozású stáb nagy része váltás előtt áll, nyugdíjba vonul, s átadja helyét a fiatalabb korosztálynak, amelynek tagjai tervezik a tudományos fokozat megszerzését. Az oktatók hitelesek, szinte a képzés kezdetétől meggyőződéssel oktatnak, alig történt fluktuáció. A hallgatók elégedettek az oktatás színvonalával.

Kutatások

A tanszék oktatói közül elsősorban a PhD fokozatot szerzett, ilyen képzésben résztvevők, valamint a PhD eljárása alatt álló kolléga aktivitása emelendő ki. Rendszeresen vezetnek a hallgatók körében TDK munkákat, valamint pályázatokat. Regionális, megyei települési önkormányzatokkal, szociális intézményekkel közös kutatási projekteket folytatnak az alábbi témákban: *elégedettség-vizsgálat, mentálhigiénés kép, ifjúság helyzete, nemzetiségi időskorúak életkörülményei, erőforrás-fejlesztési és szervezési stratégiák a Nyugat-Dunántúli régió szociális munkaerőpiacán, szociális térkép, nemek közötti különbségek az időelötti elhalálozásban, egy korszak szociálpolitikájának története*, stb.

Infrastruktúra

A képző hely infrastruktúrája megfelelő, könyvtárral, kollégiummal, étteremmel, tantermekkel és szemléltető eszközökkel megfelelően, az anyaintézmény székhelyénél jobban ellátott. Megfelelő gyakorlóhelyekkel, s kiemelkedően sokrétű külföldi kapcsolattal rendelkeznek. Összesen 7 ország tíz szociális munkás képző intézményével állnak kapcsolatban, s az utóbbi 5 évben 56 hallgató és 11 oktató utazott ezekhez az intézményekhez, és fogadtak valamivel kevesebbet ezekről a helyekről. (ERASMUS és LEONARDO programok keretében.)

A képzés minősége úgy véljük, hogy az átlagosnál jobb, elfogadható. Erősségük a gyakorlatorientáltság, az oktatók többsége ma is kapcsolatban van a tényleges szociális munkával, részfoglalkozásuként dolgoznak valamelyik szociális intézményben.

A szombathelyi képzés melletti érvek: A képzés a jelentkezések szerint valódi tanulási szükségletet elégít ki. A térségben az egyedüli képzési lehetőség, egy lefedetlen régió kiszolgálói.

Összességében úgy véljük, hogy a képzés továbbra is akkreditálható. Fontos, „fehér foltot”, valós szükségleteket elégít ki elfogadható szinten.

Tudományág: **SPORTTUDOMÁNY**

Képzési ág: **TESTKULTÚRA, SPORT**

Rekreáció-, életmód- és egészségfejlesztés (Pécs) alapszak (BA)

A képzés tartalma

A többciklusú lineáris képzési szerkezet bevezetésének eredményeként az egészségтанtanár szak, úgymond utódszakjaként a sporttudományi terület testkultúra képzési ágának ún. *rekreáció-, életmód- és egészségfejlesztés* elnevezésű alapszakját jelölték meg.

Az egészségтанtanár főiskolai képzést váltó *rekreáció-, életmód- és egészségfejlesztés* alapszakon folytatott nappali és levelező képzés jelentős karközi együttműködés keretében valósul meg. A képzésben a kar oktatási egységein kívül közreműködőként részt vesz a PTE Testnevelési és Sporttudományi Intézete.

A 3. évtől szétváló egészségfejlesztés és rekreáció-szervezés szakirányok közül a rekreáció-szervezés szakirányt a hallgatók a Természettudományi Karon vehetik fel.

A képesítési és kimeneti követelményekben megfogalmazottak megvalósítása – a széleskörű karközi együttműködés miatt – körültekintő és jól összehangolt oktatásszervezési munkát kíván.

Az alapszak kidolgozott képzési programjának tartalma megfelelő lehetőséget biztosít az életminőség fogalmának komplex, multidiszciplináris megközelítésére, valamint olyan a szakirány választási lehetőségekre (rekreáció-szervezés és egészségfejlesztés), mellyel egy piacképes, más európai modellekhez hasonló képzettséghez juthatnak a végzettek.

Oktatói háttér

A szakirány felelős főiskolai tanára PhD fokozattal rendelkező teljes munkaidőben foglalkoztatott oktató. Az alapszakon a megfelelő minőségű képzés folytatásához a személyi feltételek elsősorban a társadalom-, orvos- és egészségtudományi tantárgyak vonatkozásában adottak. Az oktatói feltételek a sporttudományok területén – abból adódóan, hogy az általuk folytatott képzések döntően gyakorlatorientáltak - javításra szorulnak. A jövőben esetükben törekedni kell a MAB által megfogalmazott személyi feltételekre vonatkozó elvárások maradéktalan teljesítésére.

Kutatások

Az alapszakon az egészség- és magatartástudományokhoz kapcsolódó pályázati lehetőségek jobbak, mint a sporttudományok területén. A sporttudományi kutatások lehetőségeit tovább rontja, hogy ezek laboratóriumi háttérének biztosítása jelentős befektetést igényelne. Rövid távon megoldást jelentene az egyetemen már jól működő laboratóriumokkal való együttműködési lehetőségek kialakítása.

A kar munkatársai más kutatócsoportokkal együttműködve részt vesz nemzetközi kutatócsoportok munkájában, valamint civil társaságokkal együttműködve aktív közéleti tevékenységet is folytatnak.

Az oktatók eredményes tudományos tevékenysége, aktív tudományos közéleti tevékenysége várhatóan a későbbiekben hozzájárul a hallgatók tudományos diákköri munkájának minőségi kialakításához is.

Infrastruktúra

A testkulturális eszközrendszer megléte mindkét szakirány esetében korszerű infrastrukturális háttér biztosítását igényli. Ez az infrastrukturális háttér a Testnevelési és Sporttudományi Intézet által biztosított (sportpályák, -csarnokok és uszoda). A tantermek, oktatótermek minősége megfelelő, a sporttudományi laboratóriumok fejlesztésre szorulnak. *A jövőben a Kar feltétlenül alkalmas lehet a „rekreáció-szervezés és egészségfejlesztés” alapszak gondozására.*

V. A KAR TOVÁBBI MŰKÖDÉSÉRE VONATKOZÓ MEGJEGYZÉSEK JAVASLATOK

Elengedhetetlen a gyakorlati normatíva beépítése az oktatás finanszírozásába.

(Ez minden egészségtudományi képzést folytató intézmény számára létszükséglet, mely kormányzati megoldást kíván.)

Az oktatás feltételeinek javítására vonatkozó kari, egyetemi elképzelések indokoltak. Az **ETK Pécsi Campusának kialakításával** teremthető meg az az infrastrukturális feltételrendszer, amely a képzés minőségi feltételeinek megteremtéséhez szükséges.

Kívánatos a tudományos minősítettek számának növelése, a publikációs aktivitás fokozása, valamint a kutatási eredmények további beépítése az oktatási anyagokba.

Fentiek értelmében az LB a majdani LB figyelmét az alábbiakra hívja fel:

- Tehetséggondozás és fejlesztés.
- A hallgatói és a felhasználói visszajelzések folyamatos figyelembe vétele.
- Publikációs és pályázati aktivitás.